

OOTAMATU KOHTUMINE – kaabud, kübarad ja jahikoer

Belgia kunstniku Roland Delcoli kollaažidel kohtuvad sürrealism ja popkunst, Botticelli Veenus ja Picasso, Whistleri ema ja Walt Disney, Alasti Naine ja Kaabuga Mees. Tema tegelaskujude metafoorsed maailmad ühendavad erinevad ajad ja paigad ning nendega koos kõik selle, mis rõivastuses ja elustilis parasjagu moes oli.

Tekst TRIINU SOIKMETS

Roland Delcol.
"Sans-paroles"/
Nimeta", 1990.

Roland Delcol. "Sans-paroles"/
"Nimeta", 1980.

Roland Delcol.
"Sans-paroles"/
"Nimeta", 2010.

Roland Delcol on üks hüperrealismi ja tänapäevase postmodernistliku pluralismi väljapaistvamaid esindajaid. Ta sündis 1942. aastal Brüsselis ja õppis kuus aastat sealses Saint Gilles kunstiakadeemias. Alates juba Delcoli esimesest näitusest avangardkunsti galeriis Isy Brachot Brüsselis pälvis kunstnik oma varjamatust alastuses kujutatud naisekehadega kiirelt rahvusvahelist tunnustust. 1969. aastast on ta korraldanud arvukalt isikunäitusi Belgias ja Prantsusmaal, Itaalias ja Iisraelis, Saksamaal ja USA-s – ja nüüd siis ka Eestis.

PICASSO KUI MOEIKOON

Hüperrealistlik kunstivool puhkes õitsele 1960ndate lõpus USA-s ning selle eelkäijaks on renessansiajast pärinev silmapaetemaal. Nagu teised hüperrealistlikud kunstnikud, töötab ka Delcol külma, kuid kirgliku täpsusega ega piirdu sealjuures ainult fotolikult mõjuvate figuuride maalimisega, vaid kombineerib need kunstiajalooost ja popkultuuri tuntud autorite ning teemadega.

Tallinnas avatav näitus "Roland Delcol. Ootamatud kohtumised" pole aga pelgalt kiirpilk kunsti-, vaid ka moeajalukku. Pablo Picasso teoste fragmentide ülevõtmise kaudu jõuavad tema töödele nii Antiik-Kreeka mütoloogiliste tegelaste tuunikad ja loorberipärjad kui ka Elizabethi-aegne toretsev krookkrae. Hoolimata kubistlikest moonutustest domineerib see krae pildil sama jõuliselt kui Hispaania maalikunstniku El Greco maalitud portreel, mis omakorda pakkus inspiratsiooni Picassole. Ka Picassost endast on Delcoli töödel saanud justkui moeikoon. Kord kannab ta neil keskaegseid rõivaid, siis jälle kuklasse nihutatud pruuni soni koos roosa salliga. Salli kohevust ja pehmust suudab veenvalt edasi anda just

Delcoli tööriist – reaalsust mitte ainult jälgendav, vaid seda ületav hüperrealism.

LÕHEROOSA SIID

Lõheroosa siidi õhulisus ja õrnus esineb Delcoli töödes läbivalvalt. Just seda värvi sireenikleiti kannab modernsete muustrite foonil poseeriv küps ja tõsine daam. Just seda tooni on kangas kanapeel, millele naaldub noor ja kelmikas neiu. Neidise poos ja kompositsioon koos Minotaurusega vihjab Itaalia suurmeistri Sandro Botticelli kujutatud Marsile ja Veenusele. Renessansiajastu maalide kohta tavapärasest rohkem rõivastatud armastusjumalanna ise jätkab n-õ järelelu aga kolmandal tööol, kus valgest läbipaistmatust riidest kuldsete tikanditega kleit juba üht-teist paljastab. Delcoli kujutatud naturaalselt naisekehast saab ikoon, mille abil mitte ainult ei ühendata eri ajastud, vaid millega peidetakse ja paljastatakse nendega kaasas käiv kombestik ja trendistik.

Näitus "Roland Delcol. Ootamatud kohtumised" ei ole ainult kiirpilk kunsti-, vaid ka moeajalukku.

POPKUNSTI VÕTTED

Hüperrealistliku naisalastusega ühendatakse teiste seas ka Ameerika päritolu maalikunstniku James McNeill Whistleri kurikuulus portree tema emast. Musta maani kleiti ja valget pitstanu kandes annab vanaprouast modell edasi Victoria ajastu kodanlikke ja perekondlikke väärtusi. Sarnaselt Leonardo da Vinci "Mona Lisa" ja Edvard Munchi "Karje" saatusele on

portreest saanud viljakas materjal reklaamitööstusele ja massikultuuri paroodiatele. Popkunsti võtteid kasutab ka Delcol. Nii Whistleri ema kui ka Flandria meistri Jacob Jordaensi purpurses sametis kuninga ette on ta maalinud läbisegi baroklikud vaikelud ja brändi-ajastu pakendid. Samuti pole mängust välja jäetud Walt Disney impeeriumi värvikad tegelased, kelle puhul pole küsimus mitte enam selles, kas nad kehastavad meest või naist, vaid pigem – inimest või looma?

Näituse kaanetüdrukukuks on silinderkübara ja kuldsete kiharatega kaunitar, kes seisabki silmitsi loomaga, täpselt *basset hound*iga. Koera selga traageldatud sadula-vooder vihjab, et kuigi nende kohtumine on ootamatu, pole detailid steenis juhuslikud. Kübar blondiini peas ei kuulu siin mitte 19. sajandi stiilse mehe aksessuaaride hulka, vaid ratsavõistluste areenile, koolisõidu vormi juurde. Selline äratundmine treenib kujustusvõimet. Ühtäkki ei ole modell vaataja ees enam riideteta, vaid lumivalgetes püksites, kannustega saabastes ja tumesinises rangeloikelisest frakis, mille käistest paistvad kinnastatud käed valitsevad ratsu nõtkust ja tähele-panelikkust. Sellesama ratsu suguvend aga jahib koos bassetitega ulukeid – mingis teises ajas ja kuskil teises kohas.

Ajast ja kohast, moest ja trendidest sõltumatu alasti naisekeha on kindlasti Delcoli tööde silmatorkavaim detail. Kuid alahinnata ei tasu ka sellele vastanduvat, 1940ndate *film noir* esteetikast pärinevat mustas mantlis kaabuga meest, kes naismodellile ja tema värvikaid kaaslasi varjuna saadab. Delcoli lavastatud ootamatud kohtumised ootavad avastamist. ■

Näitus "Roland Delcol. Ootamatud kohtumised" on St. Lucase galeriis avatud 30. maist 19. juunini.